

ОЦЕНКА НА НАТОВАРЕНОСТТА НА РЕСПОНДЕНТИТЕ ПРЕЗ 2007 ГОДИНА

1. Въведение

Нуждите на управлението на страната и ангажиментите ни към редица международни институции изискват събирането на разнообразна и значителна по обем статистическа информация. За осигуряване на тази информация респондентите на НСИ (предимно предприятия и домакинства) попълват голям брой статистически формуляри, анкетни карти и други справки, което е свързано със значителен разход на време и средства.

С цел да се осъществи мониторинг на натовареността на респондентите при статистическите изследвания и да се направи възможното за намаляването ѝ НСИ за пореден път извърши оценка на времето, необходимо за попълване на статистически формуляри и справки през 2007 година¹. Единица на наблюдение са различните категории респонденти: държавни, общински и частни фирми, големи, средни, малки и микропредприятия и избрани домакинства или техни членове. Натовареността се определя от времето, което е нужно на един респондент за попълване на един статистически формуляр, въпросник, анкетна карта или справка, умножено по броя на формулярите, въпросниците, анкетните карти или справките, попълвани през определен период. Във времето, необходимо за попълване на формуляра (съответно въпросника, анкетната карта или справката), се включва и времето, необходимо за подготовка на данните

2. Текущо оценяване на натовареността на респондентите при попълването на конкретни статистически формуляри и анкетни карти през 2007 година²

За оценка на натовареността на респондентите в статистическите формуляри, попълвани от предприятията и домакинствата, беше включен въпрос за отчитане на времето, необходимо за попълване на формуляра. Въпросът е формулиран по следния начин: “Моля посочете колко време Ви отне попълването на формуляра, съответно въпросника, анкетната карта или справката (в минути)”.

Обобщените данни от прегледа на отговорите на този въпрос са представени според периодичността на формулярите в табл. 1.

Таблица 1

ИЗРАЗХОДВАНО ВРЕМЕ ЗА ПОПЪЛВАНЕ НА СТАТИСТИЧЕСКИТЕ ФОРМУЛЯРИ ОТ НАБЛЮДЕНИЯТА ПРЕЗ 2007 Г. ПО ПЕРИОДИЧНОСТ

Показатели	Периодичност на наблюдението				всичко
	месечна	тримесечна	годишна	друга (седмична)	
Статистически формуляри с включен въпрос за време за попълване - брой	1	24	40	1	66
Статистически формуляри, съдържащи информация за изразходваното време за попълване - брой	1	24	40	1	66
Средно изразходвано време* за попълване на статистическите формуляри - минути	300	260	179	23	207

* Изразходваното време е изчислено като непрегледена средна аритметична на базата на данните за времето за попълване.

¹ Основни концептуални постановки и методологически проблеми, свързани с оценяване на натовареността на респондентите, са публикувани на web страницата на НСИ на 14.12.2006 година.

² Текущата оценка за натовареността на респондентите през 2007 г. е направена само за ограничен брой формуляри (66), попълвани от социалните статистики, статистиката на селското стопанство, статистиката на транспорта и на околната среда, както и от регионалната статистика.

Средното време за попълване на един формуляр с годишна периодичност през 2007 г. е 179 минути, с тримесечна - 260, с месечна – 300, и с друга периодичност - 23 минути. В сравнение с данните от предходната година се наблюдава нарастване на средното време за попълване на годишните формуляри с 11 минути, докато при тримесечните е регистрирано намаление с 8 минути. Значително намалява средното време за попълване на месечния формуляр - от 350 минути през 2006 г. на 300 минути през 2007 година.

В приложения 1 и 2 е показано максималното, средното и минималното време, необходимо за попълването на всеки един от 66-те формуляра, за които е събрана информация, относно броя на респондентите на всеки формуляр и броя на анкетираните при анкетните изследвания (предприятия, лица и домакинства). Основните причини за регистрираните разлики в необходимото време за попълване на един и същи формуляр от отделните респонденти са:

- разликите в големината, характера на икономическата дейност и структурата на предприятията;
- различната степен на снабденост с компютри и софтуер за обработка на необходимата информация;
- различната степен на попълване на показателите в съответния формуляр (някои фирми попълват незначителна част от показателите);
- разликите в квалификацията на отчетническия персонал.

3. Някои изводи

• Текущата оценка за натовареността на респондентите през 2007 г. е направена само за ограничен брой попълвани формуляри (66), повечето от които са с годишна периодичност. Липсват данни за натовареността на респондентите за основни икономически дейности като промишленост, строителство, търговия, услуги и други.

• Най-много време за попълване е изразходвано за тримесечния формуляр “ТР-ЖП” - средно 2 400 минути (40 часа).

• На второ място според средното време, необходимо за попълването му, е годишният електронен формуляр „УЕ - Висше образование - университети и специализирани висши училища“ - 1 650 минути, или 27.5 часа. В сравнение с 2006 г. средното време за попълване на този формуляр през 2007 г. намалява значително (със 767 минути, или 31.7%).

• Средното време за попълване на електронния формуляр „УЕ - Висше образование - колежи“ намалява с 590 минути (41.2%) в сравнение с предходната година и през 2007 г. е 840 минути (14 часа). В същото време се увеличава средното време за попълване на електронния формуляр “УЕ - Докторанти” с 4.3 часа, или с 58.9%.

• Много време за попълване изискват и тримесечните формуляри “ТР - Морски”и “ТР - Автобусни превози” - съответно 764 и 720 минути.

• През 2007 г. в сравнение с 2006 г. се увеличава с 2 часа средното време за попълване на годишния формуляр "ООС - Водоснабдяване - СН", а с 51 минути намалява времето, необходимо за попълване на формуляра "ООС - Битови отпадъци".

• Най-малко - 10 минути - е средното време за попълване на формуляра “Карта за обвиняемо лице”. Още 10 формуляра изискват средно време за попълване до 25 минути.

• Разликите между минималното и максималното време за попълване на един и същи формуляр варира в много широки граници - от 1 - 5 минути до 60 часа, което се дължи предимно на факта, че малките отчетни единици попълват ограничен брой показатели и необходимото време за подготовка на данните за попълване на

формулярите е в пъти по-малко от това, необходимо на големите предприятия или организации.

- Броят на отчетните единици, попълвали 66-те формуляра през 2007 г., е 66 966, или с 2 788 по-малко в сравнение с предходната година. Средното необходимо време за попълване на тези формуляри възлиза на 82 440 часа, или 10 305 човекодни. За сравнение, през 2006 г. за попълване на 67 формуляра са употребени 19 693 човекодни, т. е. налице е значително намаление на натовареността на респондентите (с 47.7%).

- През 2007 г. броят на респондентите на 7 от проведените от НСИ анкетни наблюдения е общо 85 374 (предприятия, домакинства и лица), а времето за попълване на тези анкети е 309 680 часа (вж. Приложение 2).

- Най-много (29 400) са респондентите, попълвали карта за лицето при анкетното наблюдение на работната сила през второто тримесечие на 2007 г. и модул „Трудови злоупотреки и здравословни проблеми, свързани с работата” към същото наблюдение (25 644). Средното време за попълване на тези анкети е съответно 11 и 15 минути.

- За месечното изучаване на домакинските бюджети са изразходвани общо 3 800 часа (475 човекодни) при средно време за попълване на един въпросник 76 минути, или с 4 минути по-малко в сравнение с 2006 година.

Независимо от факта, че общото време, необходимо за попълване на формуляри и анкетни карти през 2007 г. намалява в сравнение с предходната година, натовареността на респондентите остава висока и НСИ трябва да работи за съкращаване на това време. Намаляване на натовареността на респондентите може да бъде постигнато главно чрез:

- усъвършенстване на статистическия инструментариум, вкл. и на дизайна на формулярите и анкетните карти;
- опростяване на съдържанието на формулярите;
- увеличаване на интервала между изследванията;
- избягване на събирането на информация за едни и същи показатели с различни формуляри или анкетни наблюдения;
- отпадане на изследвания, към които има малък обществен интерес, и други.

Справка за изразходваното време за попълване на статистическите формуляри през 2007 година

Идентификационен код на статистическия формуляр	Наименование на формуляра	Периодичност на наблюдението	Отчетни единици - брой	Максимално време за попълване на един формуляр - минути	Средно време за попълване на един формуляр - минути	Минимално време за попълване на един формуляр - минути
Статистика на селското стопанство						
СС03060	Отчет за уловите и продажбите на вътрешния пазар на сладководни видове риби и животни, вкл. генофонд за 2006 г.	годишна	191	180	37	5
СС03070	Отчет за уловите и продажбите на вътрешния пазар на черноморска и океанска риба, соленоводни животни и продукти от тях за 2006 г.	годишна	17	90	49	5
СС03032	Отчет за производство и продажби на продукти от горското стопанство, дърводобива и услугите свързани с тях, за III тримесечие на 2007 г.	тримесечна	775	480	50	5
СС00030	Годишен отчет на предприятията, извършващи горскостопанска дейност през 2006 г.	годишна	1033	480	65	5
СС04012	Приходи и разходи на селскостопанските предприятия	тримесечна	2500	600	55	5
СС00010	Годишен отчет на селскостопанските предприятия	годишна	3396	980	125	5
СС06011	Формуляр СС - Цени на производител на селскостопански продукти и животни за клане	тримесечна	1305	360	17	5
ФФ06011	Формуляр СС - Цени на производител на пресни плодове и зеленчуци	тримесечна	317	180	16	5
ЕЕ06013	Формуляр ЕЕ - Цени на минерални торове	тримесечна	201	60	13	5
ЕЕ06023	Формуляр ЕЕ - Цени на фуражите	тримесечна	185	90	24	5
ЕЕ06072	Формуляр ЕЕ - Цени на препарати за растителна защита	тримесечна	328	70	25	3
ЕЕ06082	Формуляр ЕЕ - Цени на ветеринарно-медицински продукти	тримесечна	285	60	20	5
ЕЕ06092	Формуляр ЕЕ - Цени на посевния и посадъчния материал	тримесечна	390	124	17	5

Справка за изразходваното време за попълване на статистическите формуляри през 2007 година

(Продължение)

Идентификационен код на статистическия формуляр	Наименование на формуляра	Периодичност на наблюдението	Отчетни единици - брой	Максимално време за попълване на един формуляр - минути	Средно време за попълване на един формуляр - минути	Минимално време за попълване на един формуляр - минути
Статистика на транспорта и съобщенията						
ТР03011	ТР - ЖП	месечна	1	360	300	250
ТР03042	ТР - ЖП	тримесечна	3	2400	2400	2400
ТР03032	ТР - Автобусни превози	тримесечна	359	1400	720	240
ТР03052	ТР - Морски	тримесечна	4	2630	764	10
ТР03062	ТР - Речен	тримесечна	12	420	110	10
ТР03112	ТР - Електротранспорт	тримесечна	17	590	240	60
	Метрополитен		1	120	120	120
	Трамваи		1	120	120	120
	Тролейбуси		15	620	240	60
ТР03146	ТР - Товарен автомобилен транспорт	седмична	13988	480	23	1
ТР02012	ТР - Тръбопроводи-1 (нефт)	тримесечна	2	120	120	120
ТР02022	ТР - Тръбопроводи-2 (газ)	тримесечна	1	600	600	600
СБ03012	С - Пощи	тримесечна	1	240	240	240
СБ03033	С – Куриерски услуги	годишен	20	480	145	20
СБ03022	С - Далекосъобщения	тримесечна	1	180	180	180
СБ02020	С - Развитие 1 (далекосъобщения)	годишна	1	60	60	60
СБ02010	С - Развитие 2 (пощи)	годишна	1	240	240	240
Статистика на околната среда						
ЕЕ08030	ООС - Източници на емисии	годишна	4894	1200	78	5
ОС03100	ООС - Отпадъци от дейността	годишна	1152	720	75	5
ОС03040	ООС - Битови отпадъци	годишна	221	2960	159	10
ЕЕ08020	ООС - Водопотребление	годишна	2589	4030	58	2
ЕЕ08050	ООС - Водопотребление - ВЕЦ	годишна	130	460	41	1
ОС03090	ООС - Водоснабдяване - СН	годишна	69	5040	598	10
ОС03080	ООС - Водоснабдяване чрез хидромелиоративните съоръжения	годишна	44	480	109	2
ЕЕ08040	ООС - Движение на дълготрайните материални активи с екологично предназначение	годишна	951	1200	33	1
ЕЕ08010	ООС - Разходи за опазване и възстановяване на околната среда	годишна	933	1920	69	5

Справка за изразходваното време за попълване на статистическите формуляри през 2007 година

(Продължение)

Идентификационен код на статистическия формуляр	Наименование на формуляра	Периодичност на наблюдението	Отчетни единици - брой	Максимално време за попълване на един формуляр - минути	Средно време за попълване на един формуляр - минути	Минимално време за попълване на един формуляр - минути
УУ08010	ООС - Общи приходи от данъци и такси и извършени разходи за битови отпадъци	годишна	272	840	53	2
ЕЕ08060	ООС - Производство на опаковани стоки и опаковки	годишна	2700	820	64	10
ОС03120	ООС - Отпадъци от селското, горското и рибното стопанство	годишна	4237	1200	53	5
Регионална статистика						
УУ01045	Структура и обща численост на персонала в областната администрация	годишна	28	240	73	5
УУ01015	Структура и обща численост на персонала в общинската администрация	годишна	264	960	76	5
УУ01025	Структура и обща численост на общинския съвет	годишна	264	160	30	5
УУ01035	Структура и обща численост на персонала в кметствата	годишна	2628	180	38	5
Статистика на социалните дейности						
Статистика на правосъдието						
УП99020	У - Противообществени прояви	годишна	296	540	333	150
УП99018	Карта за обвиняемо лице - 1-СС	тримесечна	147	16	10	5
Статистика на здравеопазването						
303010	З - Здравно заведение Отчет за легловия фонд и медицинския персонал за 2006 г.	годишна	3658	960	26	1
303020	З - Социални услуги Отчет за социални услуги, които се предоставят в общността и специализираните институции, за 2006 г.	годишна	644	960	75	4
303070	З - детски ясли Отчет на детските ясли (дневни и седмични) за 2006 г.	годишна	668	480	44	5

Справка за изразходваното време за попълване на статистическите формуляри през 2007 година

(Продължение и край)

Идентификационен код на статистическия формуляр	Наименование на формуляра	Периодичност на наблюдението	Отчетни единици - брой	Максимално време за попълване на един формуляр - минути	Средно време за попълване на един формуляр - минути	Минимално време за попълване на един формуляр - минути
303080	З - Домове за медико-социални грижи за деца Отчет на домовете за медико-социални грижи за деца за 2006 г.	годишна	32	900	241	40
Статистика на образованието						
УЕ03010	УЕ - Докторанти (електронен формуляр)	годишна	117	720	696	60
УЕ03020	УЕ - Детски градини	годишна	3662	150	23	2
УЕ03030	УЕ - Образование-1	годишна	4349	4500	342	60
УЕ03040	УЕ - Висше образование-университети и специализирани ВУ (електронен формуляр)	годишна	50	7140	1650	60
	УЕ - Висше образование-колежи (електронен формуляр)	годишна	46	5400	840	60
УЕ03050	УЕ - Домове за отглеждане и възпитание на деца, лишени от родителска грижа	годишна	88	60	39	10
УЕ03060	УЕ - Професионално обучение срещу заплащане за придобиване на степен на професионална квалификация в ЦПО, ПГ, ПК и ПУ (електронен	годишна	202	240	46	1
Статистика на културата						
КИ03030	Библиотеки	годишна	48	1600	187	10
КИ03020	Кина	годишна	66	960	65	5
КИ03080	Филмово производство	годишна	17	50	20	10
КИ03050	Радиопрограмна дейност	годишна	95	320	81	20
КИ03040	Телевизионна програмна дейност	годишна	102	600	134	15
Статистика на туризма						
УТ03012	УТ - Средства за подслон и места за настаняване	тримесечна	2900	900	54	2
УУ02022	Карта за жилищна сгради	тримесечна	264	250	38	2

**Справка за изразходваното време за попълване на анкетните карти
при анкетните изследвания през 2007 година**

	Периодичност на наблюдението	Анкетирани - брой	Максимално време за попълване на анкетната карта - минути	Средно време за попълване на анкетната карта - минути	Минимално време за попълване на анкетната карта - минути
Наблюдение за дохода в сектор "Домакинства" в селското стопанство през 2006 г.	еднократно	1432	126	34	12
Икономически сметки за селското стопанство - време за попълване за едно тримесечие	тримесечно	1900	111	61	24
Анкетна карта за изследване на туристическите пътувания и разходите за туризъм на населението	еднократно	10375	60	12	1
Изучаване на домакинските бюджети - месечно	месечно	3000	120	76	40
Наблюдение на работната сила - Карта за домакинството - II тримесечие 2007	тримесечно	13623	45	11	1
Наблюдение на работната сила - Карта за лицето - II тримесечие 2007	тримесечно	29400	54	15	1
Модул „Трудови злополуки и здравословни проблеми, свързани с работата” – II тримесечие 2007 (към Наблюдение на работната сила)	тримесечно	25644	45	9	1